

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE**

23 septembrie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Elena Covalenco,

Judecătorii - Ion Guzun, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari, Oleg Sternioală,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, avocatul Sergiu Cotruță în numele părții vătămate și partea vătămată Patrașcu Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în cauza penală privindu-i pe

Tarnovscaia (Beiu) Tatiana Vasili, născută la 11 ianuarie 1985, originară din mun.Bălți, domiciliată în mun.Chișinău, str.Maria Drăgan 8/2, ap.86

și

Tarnovschi Vitalie Boris, născut la 10 martie 1977, originar și domiciliat în mun.Bălți, str. Nicolae Labiș 12.

Termenul examinării cauzei:

1. 14.07.2010 - 11.05.2012 - prima instanță,**2.** 12.07.2012 - 17.12.2012 și 02.05.2013 - 12.12.2013 - instanța de apel,**3.** 05.02.2013 - 19.03.2013 și 01.04.2014 - 23.09.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹ Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 11 mai 2012, Tarnovscaia (Beiu) Tatiana în baza art.361 alin.(2) lit.a) Cod penal, iar Tarnovschi Vitalie în baza art.42 alin.(4), 361 alin.(2) lit.a) Cod penal, au fost achitați, pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii.

Tarnovscaia (Beiu) Tatiana și Tarnovschi Vitalie, au fost condamnați în baza art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal la câte 2 ani închisoare, fiecare. Potrivit art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de probă de câte 2 ani, pentru fiecare.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, în toamna anului 2007, între Tarnovschi Vitalie, Tarnovscaia (Beiu) Tatiana, Roșca Iurie și Patrașcu Natalia a avut loc o înțelegere privind inițierea unei afaceri comune pentru care urmau să se înstrăineze unele bunuri imobile ce aparțin familiei surorii inculpatei.

În acest scop, Roșca Iurie cu Patrașcu Natalia au menționat că vor veni în Moldova din Irlanda, unde locuiau timp de 10 ani împreună cu copiii săi, pentru perfectarea procurilor. Dat fiind faptul că nu au putut reveni din Irlanda, prin telefon, Roșca Iurie a comunicat lui Tarnovschi Vitalie că urmează de vândut cât mai urgent loturile de pământ la preț bun și în acest sens, la 01 aprilie 2008, aproximativ la orele 11.00, Tarnovscaia (Beiu) Tatiana, prezentându-se ca fiind sora sa, Patrașcu Natalia, împreună și de comun acord cu soțul ei, Tarnovschi Vitalie la notarul privat Zara Corina cu sediul în oficiul nr.67 din str.Pușkin 33, mun.Chișinău, substituind-o și, cu acordul acesteia, a vândut lui Arhip Tudor din numele surorii sale Patrașcu Natalia, care la acel moment era proprietară de drept, la prețul de 57000 euro, terenul agricol, cu numărul cadastral 0146116052, cu suprafața de 1,222 ha, amplasat în extravilanul com.Tohatin, mun.Chișinău, teren care a fost procurat anterior la 24 octombrie 2005 de către Patrașcu Natalia de la Andrieș Mihail contra sumei de 6811 lei, conform prevederilor contractului de vânzare-cumpărare nr.6917 din 24 octombrie 2005, autentificat la notarul privat Adelina Soltan, banii primiți de la Arhip Tudor au fost depozitați în bancă pe un cont deschis pe numele lui Tarnovschi Vitalie, care urma să-i transmită o parte lui Roșca Iurie, iar altă parte au decis să-i investească în construcția bunului imobil, apartamentul nr.89 din str.Konev 38, mun.Bălți pentru ca ulterior să-l vîndă și să rămînă cu diferența de bani pentru a o investi în afacerea comună.

2.1. De către organul de urmărire penală Tarnovscaia (Beiu) Tatiana și Tarnovschi Vitalie, au fost puși sub învinuire pentru faptul că, la 01 aprilie 2008, la ora 11.00, acționînd intenționat, împreună și de comun acord, aflîndu-se în oficiul nr.67 al notarului privat Zara Corina din str.Pușchin 33, mun.Chișinău, Tarnovscaia (Beiu) Tatiana a falsificat contractul de vânzare-cumpărare a lotului de teren nr.1148 din 01 aprilie 2008, semnînd ilegal, prin metoda imitării un document oficial din numele surorii sale Patrașcu Natalia, care la acel moment era proprietară de drept a terenului cu destinația „lot agricol” cu nr.cadastral 0146116052 avînd suprafața de 1,222 ha, amplasat în extravilanul com.Tohatin, mun.Chișinău.

În continuare, deținînd documentul oficial fals menționat, avînd aceleași intenții, le-au prezentat notarului privat Zara Corina, în scopul înstrăinării ilicite a lotului de teren litigios cumpărătorului Arhip Tudor.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și reprezentantul părții vătămate N.Patrașcu - M.Marian, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art.190 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, iar în baza art.84 alin.(1) Cod penal, de numit pedeapsă lui Tarnovscaia (Beiu) Tatiana - 10 ani închisoare, în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa sau exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani, iar lui Tarnovschi Vitalie - 15 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa sau exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani, invocînd că instanța, analizînd și cercetînd probele acuzării pe care și-a întemeiat învinuirea, le-a admis în fond, dar i-a achitat pe inculpați în baza art.361 alin.(2) Cod penal din motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii și incorect a recalificat acțiunile acestora din prevederile art.190 alin.(5) în cele ale art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal; instanța greșit a concluzionat că inculpata T.Tarnovscaia nu a falsificat semnătura din contractul de vânzare-cumpărare, ci a substituit-o pe sora sa, N.Patrașcu, deoarece modalitatea de substituire l-a întocmirea procurii nu este prevăzută de legislația civilă, dar fapta acesteia este prevăzută de legislația penală, considerîndu-se falsificare, reținîndu-se în sensul dat prevederile art.242 alin.(1), 252 alin.(1-3) Cod civil, care explică între cine poate fi

încheiat actul juridic și împuternicirile persoanei; incorect instanța a conchis că în acțiunile inculpatei lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal, indicînd că contractual falsificat nu este un document oficial, deoarece documentele oficiale pot proveni și de la persoane fizice în cazul cînd statul, conform legii, sau unui alt act normativ le recunoaște statutul lor oficial și importanța juridică, în cazul de față documentele sînt perfectate notarial, astfel că inculpata împreună cu V.Tarnovschi, căruia i-a fost incriminată participarea la falsificarea documentului oficial, au acționat cu intenție directă, exprimîndu-și voința de a falsifica actul oficial, pe care apoi l-au folosit, acesta producînd efecte juridice din momentul semnării, adică și-au manifestat voința la înstrăinarea terenului, iar odată ce a fost autentificat se consideră deja folosit, utilizat și pus în circuit, astfel că semnătura falsificată și contractul autentificat notarial, constituie un tot întreg, infracțiunea consumîndu-se la momentul semnării și autentificării notariale; instanța reținînd declarațiile inculpaților, care au afirmat că banii în urma tranzacției urmau a fi transmiși părții vătămate, incorect a recalificat acțiunile acestora din prevederile art.190 alin.(5) în cele ale art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal, deoarece aceste afirmații ale inculpaților nu au fost confirmate prin careva mijloace probatorii, iar din declarațiile părții vătămate rezultă că aceasta nu a cunoscut despre faptul înstrăinării terenului agricol, astfel că acțiunile lor întrunesc latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, deoarece averea lui N.Patrașcu, în urma încheierii contractului de vânzare cumpărare a terenului agricol a trecut în posesia inculpaților ilegal și aceștia au dispus de ea după bunul lor plac, pe cînd latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.196 Cod penal se caracterizează prin folosirea temporară ilegală gratuită a averii proprietarului și eschivarea de la actul de transmitere proprietarului a bunurilor care i se cuvin după lege;

- reprezentantul părții vătămate N.Patrașcu, M.Marian, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie condamnați conform învinuirii formulate, pe motiv că instanța de judecată neîntemeiat a încadrat acțiunile acestora în baza art.196 alin.(2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2012, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, prin care au fost condamnați:

- Tarnovscaia (Beiu) Tatiana, în baza art.190 alin.(5) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal, la 5 ani și 4 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani și în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal la 1 an închisoare, iar în temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani și 6 luni închisoare, în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani.

Conform art.96 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost amînată pînă la atingerea vârstei de opt ani a fiicei minore Tarnovscaia Arina, născută la 01 iunie 2008.

- Tarnovschi Vitalie, în baza art.190 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani și în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal la 1 an închisoare, iar conform art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 8 ani și 2 luni închisoare, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 2 ani. În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că Tarnovschi Vitalie și Tarnovscaia (Beiu) Tatiana, la 01 aprilie 2008, aproximativ la orele 11⁰⁰, avînd scop de profit, acționînd intenționat, împreună și de comun acord, ultima prezentîndu-se ca fiind sora sa, Patrașcu Natalia, la

notarul privat Zara Corina cu sediul în oficiul nr.67, str.Pușkin 33, mun.Chișinău, prin înșelăciune au vândut cumpărătorului Arhip Tudor din numele surorii sale, care la acel moment era proprietară de drept, la prețul de 57000 euro, ceea ce constituia, conform cursului oficial de schimb al BNM la data efectuării tranzacției, suma de 954328,20 lei, terenul cu destinația „lot agricol”, cu n/c 0146116052, cu suprafața de 1,222 ha, amplasat în extravilanul com.Tohatin, mun.Chișinău, acesta fiind procurat anterior la 24 octombrie 2005 de către Patrașcu Natalia contra sumei de 25000 euro, ceea ce constituia, conform cursului oficial de schimb al BNM la data efectuării tranzacției, suma de 378375 lei.

Tot ei, la 01 aprilie 2008, aproximativ la ora 11⁰⁰, acționând intenționat, împreună și de comun acord, având interes material exprimat în obținerea prin escrocherie a bunurilor materiale în proporții deosebit de mari, aflându-se în oficiul nr.67 al notarului privat Zara Corina din str.Pușkin 33, mun.Chișinău, au falsificat contractul de vânzare-cumpărare a lotului de teren nr.1148 din 01 aprilie 2008, semnând ilegal prin metoda imitării servile în documentul oficial la rubrica “vânzătorul” din numele surorii sale - Patrașcu Natalia, care la acel moment era proprietară de drept a terenului cu destinația „lot agricol”, cu nr.cadastral 146116052, având suprafața de 1,222 ha, amplasat în extravilanul com.Tohatin, mun.Chișinău, în scopul înstrăinării ilicite cumpărătorului Arhip Tudor a lotului de teren menționat.

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat că prima instanță, la adoptarea sentinței, incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și eronat a ajuns la concluzia că inculpații au comis infracțiunea prevăzută de art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal, sentința urmînd a fi casată, iar inculpații să fie recunoscuți vinovați de săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa închisorii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, au declarat recursuri ordinare procurorul, partea vătămată T.Arhip și reprezentantul acestuia, avocatul V.Drăniceru, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, menționînd faptul că partea descriptivă a deciziei atacate contravine dispozitivului acesteia, instanța de apel neexpunîndu-se asupra apelului reprezentantului părții vătămate M.Marian;

- partea vătămată T.Arhip și avocatul acestuia, casarea deciziei, cu menținerea sentinței, menționînd că instanța de apel incorect a calificat acțiunile inculpaților în baza art.190 alin.(5) și 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, iar prima instanță just a încadrat acțiunile acestora în baza art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal; că partea descriptivă a deciziei atacate contravine dispozitivului acesteia, în partea descriptivă fiind admise parțial apelurile declarate de procuror și reprezentantul părții vătămate, iar în dispozitiv fiind admis doar apelul procurorului.

6. Prin decizia Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2013, au fost admise recursurile procurorului, a părții vătămate T.Arhip și a avocatului V.Drăniceru în numele acestuia, casată decizia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a indicat că, potrivit materialelor cauzei, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei sale a considerat necesar de a admite apelul procurorului A.Ciocan și cel al reprezentantului părții vătămate N.Patrașcu - M.Marian, însă conform dispozitivului deciziei, a fost admis doar apelul procurorului, fapt ce induce concluzia că partea descriptivă a deciziei instanței de apel contravine dispozitivului acesteia, astfel că a avut loc o încălcare de procedură esențială, întrucît din examinarea coroborată a materialelor cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept.

Totodată, instanța de recurs, în temeiul art.435 alin.(3) și art.417 alin.(1) pct.9¹ Cod de procedură penală, a menționat că actele procedurale, referitor la cercetarea probelor, și

anume declarațiile inculpatei T.Tarnovschi (Beiu), ale părții vătămate T.Arhip și ale martorului M.Socolovschi, efectuate anterior de instanța de apel, decizia căreia a fost casată, rămân valabile, iar procesul de examinare a apelurilor urmează să-și reia cursul cu verificarea declarațiilor și probelor materiale examinate de prima instanță prin citirea lor și consemnarea în procesul-verbal al ședinței de judecată, conform prevederilor art.414 alin.(2) Cod de procedură penală, iar în procesul rejudecării cauzei, instanța urmează să țină cont de argumentele formulate în apeluri, să înlăture erorile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile procurorului și a reprezentantului M.Marian în numele părții vătămate N.Patrașcu.

Instanța de apel a menționat că, concluziile primei instanțe expuse în sentință privind vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal sînt juste, acestea rezultă din declarațiile inculpaților T.Tarnovschi, V.Tranovschi, a părților vătămate N.Patrașcu, V.Arhip, a martorului Iu.Roșca, M.Socolovschi, C.Zara, V.Patrașcu, cît și probele scrise, care la fel dovedesc lipsa în acțiunile inculpaților a infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5) și 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, cărora instanța le-a dat o apreciere cuvenită.

Instanța a menționat că este justificată concluzia primei instanțe referitor la faptul că declarațiile părții vătămate N.Patrașcu și a martorului Iu.Roșca contravin circumstanțelor cauzei, declarațiilor martorului V.Patrașcu și materialelor dosarului în partea ce ține de afirmațiile, precum că ei nu au permis inculpaților să înstrăineze terenul din com.Tohatin.

La fel, instanța a dedus că prin procura din 09.10.2007 Iu.Roșca l-a împuternicit pe V.Tarnovschi de a-i reprezenta interesele în toate organele puterii de stat, administrative, inclusiv să vîndă toate imobilele sale procurate, ce-i aparțin în R.Moldova, astfel că înstrăinarea terenului a avut loc cu acordul proprietarului N.Patrașcu și demonstrează odată în plus că terenul vizat sau orice alt imobil al lui Iu.Roșca putea fi înstrăinat în mod legal de către V.Tarnovschi în baza procurii, fără implicarea lui T.Tarnovschi, fapt confirmat și prin declarațiile inculpaților și ale martorului V.Patrașcu, procură care a fost anulată de către Iu.Roșca la 09.06.2008, după încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 01.04.2008 a terenului din com.Tohatin.

Astfel, instanța a conchis că, deoarece tranzacția de înstrăinare a terenului din com.Tohatin a avut loc cu acordul proprietarului N.Patrașcu, este motivată concluzia primei instanțe privind lipsa în acțiunile inculpaților a intenției de sustragere a mijloacelor bănești și de asemenea de comitere a falsului în actele oficiale, iar partea acuzării nu a prezentat probe veridice ce ar demonstra vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate și ar combate concluziile expuse în sentință.

Instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei, prima instanță a ținut cont de prevederile art.7, 75 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de persoana celor vinovați, de rolul lor la săvîrșirea infracțiunii, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării vinovaților, că inculpații anterior nu au fost condamnați, au la întreținere un copil minor.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul, partea vătămată N.Patrașcu și avocatul S.Cotruță în numele părții vătămate N.Patrașcu, care au solicitat:

- procurorul, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța

de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și a dat o apreciere eronată probelor administrate, iar ca urmare, faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită; concluzia instanței, precum că inculpații au înstrăinat lotul funciar cu acordul proprietarului este una incorectă, deoarece potrivit cumulului de probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanțele de judecată rezultă că, potrivit datelor OCT proprietar al bunului imobil la momentul înstrăinării era N.Patrașcu; instanța de apel cu referire la probele acuzării eronat a reținut că inculpații au acționat cu acordul martorului Iu.Roșca, pe când acesta la momentul înstrăinării lotului funciar nu era nici proprietarul terenului de pământ și nici nu dispunea de împuternici de la N.Patrașcu, iar semnătura din rubrica “vînzător” din contractul de vînzare-cumpărare a terenului din 01.04.2008 nu aparține proprietarului N.Patrașcu, dar lui T.Tarnovscaia (Beiu), care a prezentat notarului copia buletinului de identitate a lui N.Patrașcu, imitînd semnătura acesteia; inculpații au acționat cu intenție, iar ulterior, prin metoda folosirii actelor oficiale false, au deposedat-o pe N.Patrașcu de lotul funciar; instanța de apel eronat s-a expus asupra procurii eliberate din numele lui Iu.Roșca pe numele lui V.Tarnovschi, deoarece aceasta nu dă dreptul lui T.Tarnovscaia de a înstrăina proprietățile lui N.Patrașcu; instanța nu a dat apreciere recipiselor întocmite de către T.Tarnovscaia (Beiu), potrivit cărora aceasta a primit pentru terenul vîndut de la T.Arhip 59000 euro;

- partea vătămată N.Patrașcu și avocatul S.Cotruța în numele acesteia, au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, sau dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, prin care inculpații să fie condamnați conform învinuirii formulate art.190 alin.(5), 361 alin.(2) Cod penal, din motiv că instanța neîntemeiat a încadrat acțiunile acestora în baza art.196 alin.(2) Cod penal și incorrect a apreciat că terenul funciar a fost înstrăinat cu acordul părții vătămate, care nu a împuternicit inculpații și între ei nu a avut loc careva înțelegere în acest sens, inculpații acționînd în mod ascuns și direct cu intenția de a deposeda partea vătămată de bunul său.

8.1. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, partea vătămată T.Arhip și avocatul acestuia V.Drăniceru, au depus referință expunîndu-și opinia asupra recursului ordinar declarat de procuror, partea vătămată N.Patrașcu și cel suplimentar declarat de avocatul acesteia, în care și-au exprimat dezacordul cu acestea, considerînd că soluția adoptată de către instanța de apel este una justă și corectă, iar recursurile sînt neîntemeiate.

9. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de referința depusă de către partea vătămată T.Arhip și avocatul V.Drăniceru în numele acestuia, Colegiul penal consideră că recursurile procurorului și a părții vătămate N.Patrașcu urmează a fi admise, iar a avocatului S.Cotruța în numele părții vătămate N.Patrașcu respins, din următoarele considerente.

Referitor la recursul avocatului S.Cotruța.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor cauzei, în instanța de apel interesele părții vătămate N.Patrașcu au fost reprezentate de M.Marian, în prezența căruia, la 12.12.2013, a fost pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, acesta fiind înștiințat despre data pronunțării deciziei motivate -10.01.2014, ora 14.00. Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de

apel rezultă că decizia motivată a fost pronunțată la 10.01.2014, la care s-a prezentat și reprezentantul părții vătămate N.Patrașcu, M.Marian, prin intermediul căruia partea vătămată a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel la 30.01.2014 (f.d.75, 134, v.5).

Conform prevederilor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începe să curgă de la 11.01.2014 și expiră la 12.02.2014.

Potrivit datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal, avocatul S.Cotruță, acționînd în baza contractului încheiat la 06.06.2013 și mandatului din aceeași dată, a depus supliment la recursul părții vătămate N.Patrașcu asupra deciziei instanței de apel la 10.07.2014, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală (f.d.159, v.5).

Conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În acest context, instanța de recurs atestă că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal conchide că recursul suplimentar înaintat de avocatul S.Cotruță în numele părții vătămate N.Patrașcu, este declarat peste termen, deoarece în lege este cert stipulat momentul începerii curgerii acestui termen, excepție făcînd doar persoanele arestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat sau a fost depus peste termen.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului suplimentar declarat de avocatul S.Cotruță în numele părții vătămate N.Patrașcu, ca fiind depus peste termen.

Referitor la recursul procurorului și a părții vătămate N.Patrașcu.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Astfel, în apel procurorul, cît și reprezentantul părții vătămate N.Patrașcu au invocat ilegalitatea sentinței contestate, pe motiv că prima instanță achitîndu-i pe T.Tarnovschaia (Beiu) și V.Tarnovschi de sub învinuirea în comiterea infracțiunii

prevăzute de art.361 alin. (2) lit.a) Cod penal și reîncadrării acțiunilor acestora din prevederile art.190 alin.(5) în cele ale art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal, deși a analizat și cercetat probele administrate și prezentate de partea acuzării pe care și-a întemeiat învinuirea, și anume - declarațiile părților vătămate N.Patrașcu, T.Arhip, a martorilor Iu.Roșca, E.Scorici, M.Socolovici, C.Zara, pe care le-a admis în fond, însă i-a achitat pe inculpați, luând în considerație doar declarațiile acestora, care inițial au fost apreciate critic, astfel că nu a dat probelor o apreciere obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală.

La acest capitol, Colegiul penal remarcă că, conform art.93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Ca probe sînt considerate declarațiile inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii și probele scrise.

Reținînd aceste prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpaților și nu s-a expus de ce respinge probele sus-menționate administrate pe parcursul urmăririi penale, ci doar a constatat că „prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a tras concluzia că inculpații au săvîrșit infracțiunea prevăzută de art.196 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar concluziile instanței despre lipsa în acțiunile acestora a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, au fost bazate pe probele cercetate la judecarea cauzei, cărora li s-a dat o apreciere cuvenită, fiindcă Tarnovschi Vitalie a fost împuternicit de către Roșca Iurie prin procură, de a-i reprezenta interesele în toate organele puterii de stat, administrative, inclusiv să vîndă toate imobilele sale procurate, ce-i aparțin în R.Moldova, iar înstrăinarea terenului din com.Tohatin a avut loc cu acordul proprietarului N.Patrașcu”.

Prin urmare, reieșind din concluzia trasă de instanța de apel, Colegiul penal constată că argumentele invocate de procuror și partea vătămată N.Patrașcu în recursurile declarate, expuse la pct.8 al deciziei își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuate în cauză, inclusiv sub aspectul că judecînd apelurile, instanța nu a înlăturat incertitudinile invocate de apelanți în apeluri, ci le-a expus succint, fără a le analiza în ansamblu, coroborîndu-le cu celelalte probe administrate în cauză.

În sprijinul acestei critici procurorul și partea vătămată N.Patrașcu au invocat că este greșită constatarea instanței că inculpații T.Tarnovscaia (Beiu) și V.Tarnovschi au înstrăinat lotul funciar în cauză cu acordul proprietarului, în baza procurii eliberate de Iu.Roșca, fără însă a ține cont că acesta din urmă la momentul înstrăinării lotului funciar nu era nici proprietarul terenului de pămînt și nici nu dispunea de împuterniciri de la proprietarul de fapt al acestuia - N.Patrașcu de a înstrăina bunul ce-i aparține cu drept de proprietate.

Nu a dat instanța apreciere nici declarațiilor părții vătămate T.Arhip care, fiind audiat în instanță, a afirmat că la notar în ziua încheierii contractului de vînzare-cumpărare a lotului de teren de către V.Tarnovschi i-a fost prezentată proprietara lotului - N.Patrașcu, care de fapt s-a dovedit a fi T.Tarnovscaia (Beiu), care a și semnat contractul și căreia dînsul i-a transmis suma de bani la care au convenit, aceasta eliberîndu-i două recipise.

De asemenea, instanța a lăsat fără apreciere și probele scrise la care a făcut referire procurorul și partea vătămată în apel, și anume raportul de expertiză grafoscopică, conform căruia textul scris și semnăturile din rubrica „vînzătorul” din contractul de vînzare-cumpărare și recipisele eliberate lui V.Arhip, au fost îndeplinite nu de N.Patrașcu, dar de o altă persoană prin imitare servilă, și procura eliberată din numele lui Iu.Roșca lui

V.Tarnovschi, din care nu rezultă că Iu.Roșca l-a împuternicit pe acesta din urmă și nici pe T.Tarnovscaia (Beiu) de a înstrăina proprietățile lui N.Patrașcu.

Referitor la încadrarea acțiunilor inculpaților în baza art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal, Colegiul atestă că, conform teoriei dreptului penal, ca obiect juridic al acestei componente de infracțiune sînt relațiile sociale cu privire la proprietate, apariția și dezvoltarea cărora presupune respectarea obligațiilor și angajamentelor patrimoniale întemeiate pe bună-credință și încredere între subiecții acestor raporturi. Ca obiect material îl pot forma bunurile care, potrivit dreptului de creanță, urmau să treacă în proprietatea victimei, precum și bunurile din care au fost trase anumite foloase de către făptuitor în detrimentul intereselor proprietarului.

Astfel, pentru a încadra acțiunile inculpaților T.Tarnovschi și T.Tarnovscaia (Beiu) în baza art.196 Cod penal, instanța de apel urma să argumenteze prin care probe se demonstrează faptul că nu a avut loc însușirea banilor primiți de inculpați în urma înstrăinării terenului ce aparținea cu drept de proprietate lui N.Patrașcu, ci a fructului beneficiului, folosului utilizării bunului. În decizia atacată nu este o motivare corespunzătoare că, în urma acțiunilor inculpaților, aceștia s-au folosit temporar ilegal și gratuit de averea proprietarului și s-ar fi eschivat de la actul de transmitere a bunului ce aparține proprietarului, ce ar confirma existența elementelor infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(2) Cod penal. Totodată, instanța de apel, nu a analizat la modul cuvenit acțiunile și intenția inculpaților, inclusiv și faptul că la notar V.Tarnovschi a prezentat-o pe T.Tarnovscaia (Beiu) ca fiind proprietara terenului funciar N.Patrașcu, iar T.Tarnovscaia (Beiu), prezentînd buletinul de identitate a lui N.Patrașcu, a încheiat și semnat contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu V.Arhip înșelîndu-l, precum că dînsa este proprietara acestuia, contract care, din momentul semnării și utilizării, a produs efecte juridice.

Astfel, reieșind din cele reținute, instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelurilor, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei, care în opinia apelanților, confirmă vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și coroborării acestora. Prin asemenea judecare a cauzei, instanța de apel prematur a concluzionat că prima instanță just a tras concluzia că inculpații au săvîrșit infracțiunea prevăzută de art.196 alin.(2) lit.b) Cod penal, și că în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal de vreme ce probele prezentate de procuror în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o apreciere sub toate aspectele, completă și obiectivă.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide că instanța de apel la judecarea apelurilor a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația, în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate

în apelurile și recursurile procurorului și a părții vătămate N.Patrașcu, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1), 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Cotruța Sergiu în numele părții vătămate Patrașcu Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui Tarnovscaia (Beiu) Tatiana și Tarnovschi Vitalie.

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel și partea vătămată Patrașcu Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui Tarnovscaia (Beiu) Tatiana și Tarnovschi Vitalie și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, este irevocabilă.

Decizia publicată integral la 28 octombrie 2014.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală